

EKLETIK PRODUCTIONS

in coproductie met

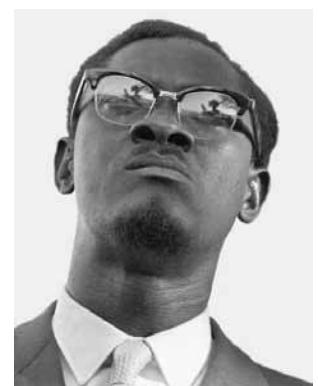
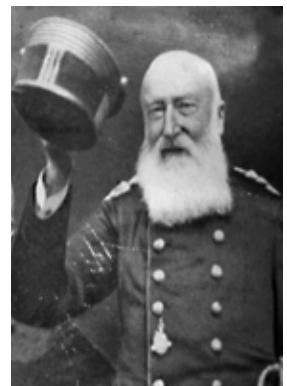
OFF WORLD

KONGO

DOCUMENTAIRE REEKSEN

IN 3 AFLEVERINGEN [1510-2010]

PERSDOSSIER MEI 2010

TELEVISIE UITZENDINGEN

VRT

- Kongo aflevering 1 > **25 mei om 22.05 u** (te bevestigen)
 Kongo aflevering 2 > **1 juni om 22.05 u** (te bevestigen)
 Kongo aflevering 3 > **8 juni om 22.05 u** (te bevestigen)

RTBF > uitzendingen in de loop van juni 2010

CONTACT PRODUCTIE

OFF WORLD

Deschampheleerstraat 24-26
 1081 Brussel / België

Tel: + 32 2 412 40 40
 Contact: Eric Goossens
 @: eric.goossens@offworld.be
 Web: www.offworld.be

EKLEKTIK PRODUCTIONS

Koningslaan 108
 1190 Brussel / België

Tel: + 32 2 534 75 95
 Contact: Marie Besson
 @: marie@eklektik.be
 Web: www.eklektik.be

CONTACT DISTRIBUTIE

COMPAGNIE DES PHARES ET BALISES

108 avenue Ledru Rollin
 75011 Paris / France

Tel: + 33 (0)1 44 75 11 36
 Fax: + 33 (0)1 44 75 11 35
 Contact: Yasmine Benkiran
 @: yasmine.benkiran@phares-balises.fr
 Web: www.phares-balises.fr

PERSDOSSIER

KONGO [1510 – 2010]: Documentaire serie in 3 delen

500 jaar kolonisatie, 50 jaar onafhankelijkheid van Congo...

Eklektik Productions heeft, samen met Off World, het genoegen u de documentaire serie Kongo voor te stellen. Deze driedelige historische documentaire reeks brengt de geschiedenis van Congo en België in kaart over een tijdspanne zoals vandaag nauwelijks is belicht: vijf eeuwen, vanaf de ontscheping van de Portugezen in de 15^e eeuw, tot het bewind van Joseph Kibila vandaag in de 21^e eeuw. Er is lang gewerkt aan dit project: meer dan een jaar onderzoek ging vooraf, gevoerd door historici en documentalisten, in samenwerking met diverse universitaire instellingen en de belangrijke archiefinstellingen in dit land. De driedelige reeks wordt uitgezonden op Canvas (in mei) en op RTBF (in juni), in het kader van 50 jaar onafhankelijkheid van Congo.

Kongo gaat de uitdaging aan om in docufictie vorm het verhaal te vertellen van één van de meest begeerde regio's in Centraal-Afrika. Dit bij middel van een originele en vernieuwende combinatie van oorspronkelijk archiefmateriaal en speciaal daartoe ontworpen animatiesequenties.

Gebaseerd op authentieke documenten uit de belangrijkste archieven van ons land, biedt de reeks het grote publiek de kans om in drie episodes de brandpunten van de blanke aanwezigheid in Zwart Afrika te begrijpen en te beleven.

Kongo stelt in drie afleveringen nieuwe inzichten en een herinterpretatie van het verleden voor om zonder toegevingen, het heden beter te begrijpen:

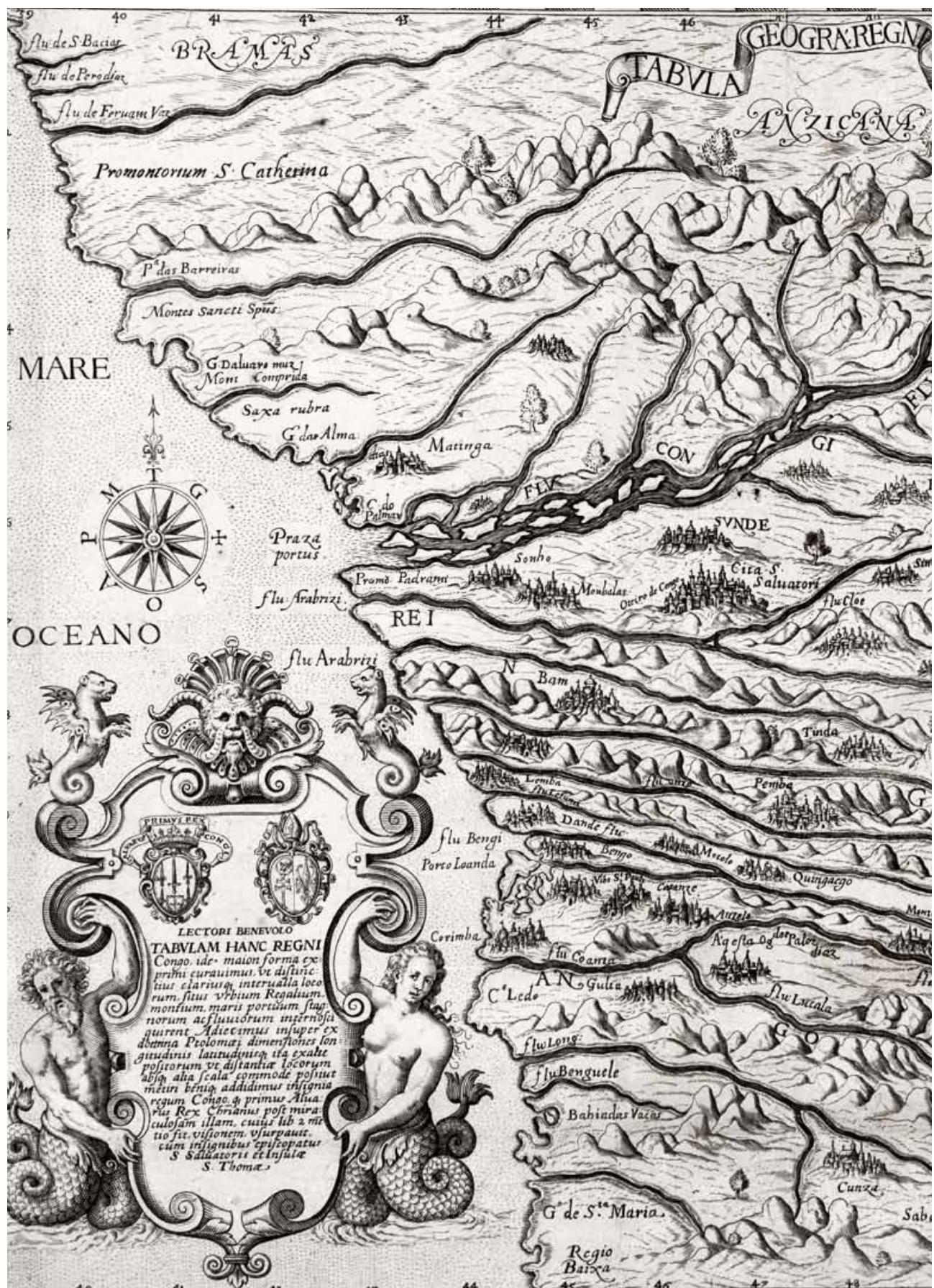
- **AFLEVERING 1 :** *De Wedren* (1510-1908).
Regie : **Samuel Tilman**
- **AFLEVERING 2 :** *De Tijd der illusies* (1908-1960).
Regie : **Daniel Cattier**
- **AFLEVERING 3 :** *De Reus op lemen voeten* (1960-2010).
Regie : **Isabelle Christiaens en Jean-François Bastin**

De sterke punten en originaliteit van de reeks :

- *Kongo* is gemaakt met exclusieve foto's en archiefbeelden, met een sterke evocatieve en aanschouwelijke kracht, en die vaak voor de eerste keer worden vertoond. De archieffilms komen uit het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, onderzoekscentrum voor Religie, Cultuur en Samenleving (Kadoc), Cinematek (Koninklijke Cinematheek van België), Belgavox, RTBF, VRT en privé-verzamelingen. Deze beelden zijn afkomstig uit verzamelingen die in het kader van het project 'De Koloniale Film' werden gedigitaliseerd, op initiatief van de makers van deze reeks; en waarvan het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika in Tervuren het leeuwendeel voorzien heeft., alsook voor de recente digitalisering van de rijke fotografische collecties van dit instituut. De Kongo-reeks biedt de kans om dit cinematografisch koloniaal patrimonium te (her)ontdekken.
- Een meerstemmige vertelling door bekende (Lumumba, Kasa-Vubu) en vergeten (Lavigerie, Tippo Tip, Panda, Kimbangu, Ryckmans) historische figuren; evenals anonieme getuigen die hebben bijgedragen tot de transformatie van het Afrikaanse continent. Door ons onder te dompelen in hun tijdsruimte bij middel van de animatiesequenties, nemen deze personages ons niet alleen mee achter de schermen van de officiële geschiedschrijving, maar eveneens in hun persoonlijke en symbolische beleving van de gebeurtenissen.
- Het gebruik van animatie verleent dit project een originele, artistieke en soms ludieke benadering, waarbij diverse soorten archief (gravures, geluidsopnames, foto's, films) worden geïntegreerd in geanimeerde reconstructies van belangrijke en symbolische sleutelmomenten. Deze animaties wekken tevens de sleutelpersonages weer tot leven, men ziet en hoort hen retroactief praten, als het ware als getuigen van hun eigen geschiedenis. Deze animaties werden gerealiseerd door de animatiestudio Walking The Dog.

Het documentaire project in 3 afleveringen op basis waarvan ook een langspeelfilm wordt gemaakt, is een coproductie van Eklektik Productions, Off World, de RTBF, Canvas, Arte Belgique, La Communauté Française de Belgique, Het Vlaams Audiovisueel Fonds, Motion Investment Group, met de steun van het Media Programma van de Europese Commissie, Wallimage/ Bruxellimage, en Belgavox. Bovendien kon de reeks steunen op de diensten en het groot aantal archiefdocumenten van het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika in Tervuren, die zij aan regisseurs, documentalisten en technische teams ter beschikking hebben gesteld, evenals haar rijk historisch erfdeel.

Voor info, neem contact op met :**Off World****Eric Goossens:** eric.goossens@offworld.be / +32 2 412 40 40

INHOUD

VOORSTELLING VAN DE 3 AFLEVERINGEN VAN 52'	07
VOORSTELLING VAN DE LANGSPEELFILM VAN 90'	16
DE MAKERS	17
DE PRODUCENTEN	18
BIJLAGEN	22

VOORSTELLING VAN HET PROJECT

AFLEVERING 1 DE WEDREN [1510-1908]

Regie en scenario : **Samuel Tilman**

Montage : **Thomas Vandecasteele**

In deze inleidende aflevering volgen we het spoor van enkele Portugese, Franse, Belgische en Afrikaanse pioniers bij de eerste belangrijke stappen in de Europese kolonisatie van Congo. Van de bezetting door de Portugezen in de 16^e eeuw tot de heerschappij van Leopold II in de 19^e eeuw, van de slavenhandel tot de handel in rubber... via getuigen die de kolonisatie van binnenuit hebben meegemaakt, blikt deze aflevering terug op de verschillende facetten van deze bloedige verovering.

AFLEVERING 2 DE TIJD DER ILLUSIES [1908 – 1960]

Regie : **Daniel Cattier**

Scenario : **Daniel Cattier, Samuel Tilman, Robert Neys**

Montage : **Simon Arazi**

Als antwoord op de steeds luider klinkende kritiek, draagt Leopold II in 1908 Kongo-Vrijstaat over aan België. In de volgende 50 jaar bouwden de Congolezen en de kolonisatoren elk hun eigen Congolese «natie» uit. Deze tweede aflevering gaat op zoek naar (soms miskende) blanke en zwarte figuren die door hun acties of gedachtegoed een doorslaggevende rol hebben gespeeld in deze periode. Elk personage vertelt vanuit zijn eigen oogpunt over de markantste gebeurtenissen uit één van de belangrijkste episodes uit de geschiedenis van de 20e eeuw.

AFLEVERING 3 DE REUS OP LEMEN VOETEN [1960 – 2010]

Regie : **Isabelle Christiaens en Jean-François Bastin**

Scenario : **Isabelle Christiaens en Jean-François Bastin**

Montage : **France Duez**

Kort na de onafhankelijkheid wordt eerste minister Patrice Emery Lumumba vermoord. In de derde aflevering wijdt deze kortstondige en tegelijk onsterfelijke Congolese held ons vol overgave in, in de geschiedenis van Congo van 1960 tot 2010, van Joseph Kasa-Vubu tot Joseph Kabila, van de VN tot de Monuc. Deze aflevering toont ons hoe moeilijk het is om een land «uit te vinden».

OORSPRONG VAN HET PROJECT

Deze reeks zag het levenslicht dankzij een reeks opeenvolgende toevalligheden.

Toen we enkele jaren geleden één van onze oude films (gedeeltelijk gemaakt met archiefbeelden) in Afrika vertoonden, merkten we bij het Afrikaanse publiek in de filmzalen een enorme belangstelling voor die oude beelden uit het koloniale tijdperk.

Tegelijk had Cinematek in het Brusselse Paleis voor Schone Kunsten een vertoning (bacommentarieerd door enkele Belgische schrijvers) van een paar films van Gérard de Boe en Ernest Genval georganiseerd. De reacties in de zaal waren zo heftig dat de mensen letterlijk opstonden uit hun stoel om het woord te nemen of de sprekers te onderbreken.

Deze oude beelden die meer dan vijftig jaar geleden waren meegebracht uit Congo, lieten overduidelijk noch het Belgische, noch het Afrikaanse publiek onberoerd!

Uit deze onbetwistbare nieuwsgierigheid groeide een rotsvaste overtuiging: het koloniale cinematografische erfgoed moest bewaard blijven en zo snel mogelijk een tweede leven gaan leiden. Daarom hebben we ons project voor het veiligstellen van dit patrimonium opgestart, in nauwe samenwerking met wetenschappelijke instellingen en de betrokken Belgische archieven waar alles voornamelijk werd bewaard, het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, Cinematek en Kadoc (in juni zal er een speciale persconferentie plaatsvinden rond dit project en alles wat ermee samenhangt).

Geconfronteerd met deze gedigitaliseerde filminventaris stelde Valérie Piette, prof geschiedenis aan de ULB, me een eenvoudige vraag: hoe lang was het al geleden dat er nog eens een historische documentaire was gemaakt over de grote mijlpalen in de Belgische koloniale geschiedenis, en was het met andere woorden niet hoog tijd dat daar verandering in werd gebracht, zeker nu er met deze nieuwe digitale archieven heel wat oude beelden beschikbaar werden die tot dan toe waren voorbehouden voor een select publiek van ingewijden? En zo was het idee van deze documentairreeks geboren.

Dat het project daarna ook echt werkelijkheid werd, is vooral te danken aan de hulp van Dr Patricia Van Schuylenbergh, historica en projectleider in het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, die ons niet enkel kennis liet maken met de films die ze zo goed kende omdat ze de collectie jarenlang had beheerd, maar die ook de deuren opende naar andere schitterende documentaire- en beeldverzamelingen in Tervuren (foto's, kaarten, gravures, waardevolle boeken, schilderijen).

De schitterende ontdekkingen over het vroegere en het huidige Afrika, die we in dit gespecialiseerde instituut hebben gedaan, zouden de ruggengraat gaan vormen van ons documentair project, waarvan de eerste contouren zich reeds begonnen af te tekenen. Andere opzoeken in talrijke Belgische kenniscentra (Koninklijke Bibliotheek, Archieven van de Stad Brussel, Archieven van het Paleis, enz.) zouden de reeks verder stofferen met nooit eerder vertoonde documenten.

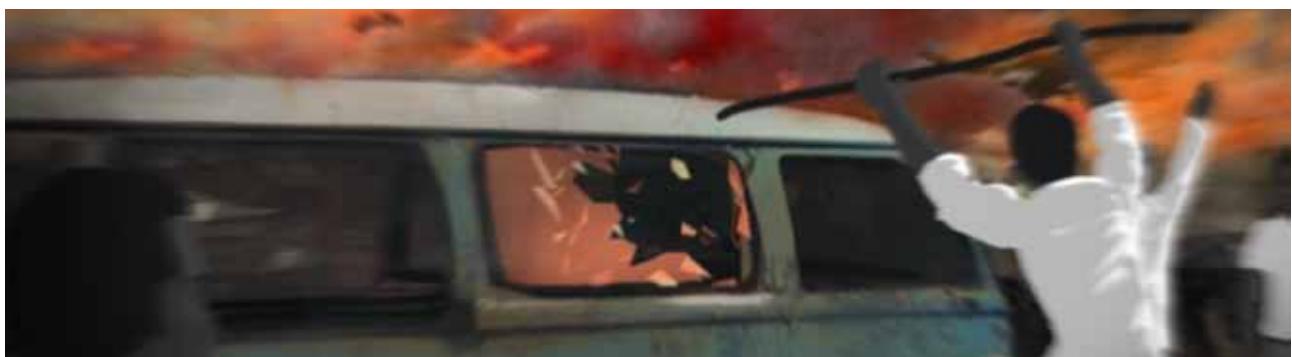
Wel moest er nog een formele benadering van al deze schatten uit het verleden worden bepaald en moest er meerbepaald een verhaallijn voor de gehele serie worden uitgezet. De koloniale films zijn een weerspiegeling van hun tijd. Als reisverhaal, beschrijving van een beschaving, privé-herinnering of propagandamateriaal dragen ze stuk voor stuk de stempel van hun maker.

Om ze in onze reeks weer tot leven te roepen, leek het ons noodzakelijk om ze te deconstrueren (montage, stemmen, muziek) om de filmische realiteit ervan beter te kunnen vatten. Zo dacht ik er enerzijds aan om deze archiefdocumenten te combineren met een moderne vorm van commentaar, de 2D-animatie. Anderzijds kregen de drie regisseurs een specifieke uitdaging mee: ze moesten het verhaal tonen door de ogen van enkele getuigen uit die tijd. Zo werden mensen die de kolonisatie effectief hebben meegemaakt de exclusieve vertellers van de drie afleveringen (we zullen enkele van deze figuren verderop beschrijven).

Op deze manier vloeien foto's, gravures, koloniale films, privé-films en missiefilms, televisiefilms en films van maatschappijen samen in één origineel verhaal dat wordt verteld vanuit drie verschillende perspectieven (want elke aflevering, die door een andere regisseur werd ingeblikt, behoudt een eigen karakter). Deze reeks voert ons dus mee naar een realiteit die in de vergelijking aan het raken was en die we op een, naar we hopen, ludieke en originele manier nieuw leven willen inblazen met dit project. Na een jaar diepgaande ontwikkeling en research, ben ik blij dat deze films eindelijk het daglicht aanschouwen.

SAMUEL TILMAN

Regisseur en Producent (initiatiefnemer van de reeks)

NOTE D'INTENTION - RÉALISATEURS

ÉPISODE 1 : LA COURSE EFFRÉNÉE [1510-1908] > SAMUEL TILMAN

Pour cet épisode j'ai imaginé deux Congo. Le Congo du terrain, âpre, intense, parfois violent, parfois envoûtant. Puis le Congo imaginaire. Celui qui se construit dans l'esprit des Belges, qui indifférents, qui impatients.

Le fil rouge qui relie ces deux aspects du Congo, c'est Léopold II. J'ai voulu montrer toute la modernité de ce grand capitaliste : en homme d'affaires, il investit beaucoup et prend de gros risques personnels ; il décide en chambre, loin du terrain, indifférent aux conséquences humaines catastrophiques de ses décisions. Et quand le profit arrive enfin, il n'a aucun remords à raffler, seul, la mise. Ces pratiques ne sont pas sans rappeler des *modus operandi* économiques plus contemporains. Léopold II nous rappelle ainsi que la fin du XIXe siècle est l'âge d'or du capitalisme.

ÉPISODE 2 : LES GRANDES ILLUSIONS [1908 – 1960] > DANIEL CATTIER

ÉPISODE 3 : LE GÉANT INACHEVÉ [1960 – 2010] > ISABELLE CHRISTIAENS / JEAN-FRANÇOIS BASTIN

Ce troisième épisode est un défi. Le pari des auteurs est de raconter les cinquante ans du Congo indépendant du point de vue de Patrice Lumumba, qui n'en a vécu que six mois... Héros tragique de l'indépendance, figure mythique de l'histoire du XXe siècle, Patrice Lumumba était devenu presque intouchable, difficilement accessible aux historiens, tant sa légende était et reste forte. Sans parler des culpabilités liées à sa disparition ignominieuse.

Les auteurs ont osé imaginer un Lumumba démythifié, observateur lucide, sans concessions, y compris pour lui-même, prenant le risque de se confronter à l'histoire de ce pays qu'il a fait naître et qu'il n'a pu faire grandir. Il parle de ses successeurs, en essayant de les comprendre, en partageant parfois leurs espoirs, en les jugeant toujours avec sévérité.

Extrait de son monologue :

« La lutte pour le pouvoir est le nerf de notre histoire, elle n'en fait pas la substance...

Les sociétés évoluent dans leurs profondeurs : quand je regarde ces cinquante ans d'indépendance, je vois beaucoup d'agitation, beaucoup d'erreurs et d'échecs, mais je vois aussi la résistance, le refus de la fatalité, la construction d'une identité.

Rappelez-vous : à l'époque coloniale, le Congo était belge, pas congolais. Pour les Belges nous n'étions qu'une vaste mosaïque de langues, de tribus, de régions disparates, et c'était vrai. Et c'est de cela que nous avons fait une nation. C'est ma seule fierté.

Et ce peuple a de l'énergie à revendre.

Mon peuple est la chance du Congo. Notre drame, c'est l'Engeance, ceux qui prennent tout et ne donnent rien.

Ceux qui méprisent le peuple et ne jurent que par l'étranger.

La colonie a été un épouvantable modèle pour nous : celui de l'argent facile, de l'injustice, du culte des apparences.

Mais il y avait aussi un Etat fort, presque maniaque, et beaucoup d'ordre...

La nation congolaise a vécu sans Etat, elle s'est construite dans le désordre...

Nous ne pouvons continuer comme ça indéfiniment. »

DE ANIMATIE EN DE PERSONAGES

DE FASES IN DE ANIMATIE

Meerdere maanden werk, vijf documentalisten en een tiental animatoren waren nodig om alle animatiescènes te realiseren.

Het animatiewerk voor deze serie, in een regie van Bruno Wouters, was heel specifiek omdat er in de archiefdocumenten gezocht moest worden naar precies beeldmateriaal dat kon worden gebruikt voor de achtergrond. Daarvoor kon niet worden gewerkt met later gemaakte natuurgetrouwe beelden, maar moest worden uitgegaan van materiaal dat rechtstreeks verbonden was met de betrokken gebeurtenissen en periodes. Er moest dus beeldmateriaal gevonden worden dat de plaatsen, kostuums en gebeurtenissen perfect weergaf en niet anachronistisch overkwam.

Bovendien verliep het animatiewerk, in een regie van Bruno Wouters uitgevoerd in de animatiestudio Walking The Dog in Brussel, in constante dialoog met de montage van de archieffilms. De animatie moest niet alleen autonoom «functioneren» maar ook een aanvulling vormen bij de archiefmaterialen gebruikt in de montage (kleur/zwart-wit, dialoog/voice-off) en naadloos aansluiten bij het verhaal.

We hebben tot slot getracht om zoveel mogelijk archiefdocumenten rechtstreeks in de animatie te integreren : foto's maar ook krantenknipsels, tijdschriftartikelen, tekeningen, schilderijen. Dit voorbereidende werk verleent de decors een eigen esthetiek, een mengeling van realisme en abstractie.

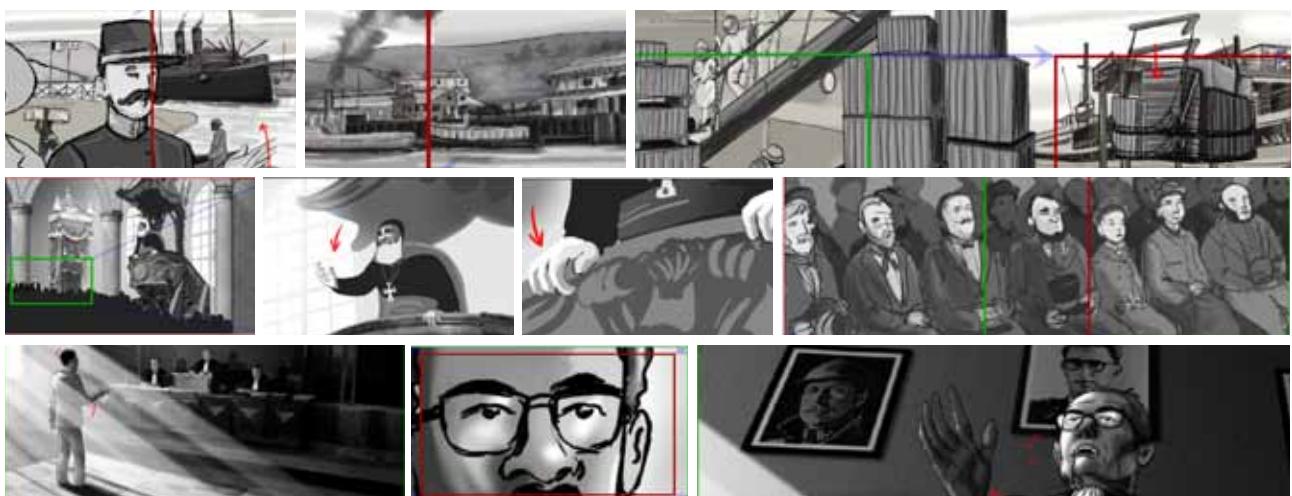
... **Het ontwerp van de personages:** Voor elk personage werd een reeks foto's van de betrokken persoon geselecteerd op verschillende momenten van diens leven. Daarna hebben we getracht om uit deze portretten de meest opvallende trekken te destilleren en over te brengen in een gezuiverde grafische weergave van grijze schaduwbeelden.

... De keuze van de decors: De decors werden gereconstrueerd op basis van fotografische elementen. Bij de grafische bewerking hebben we duidelijke verwijzingen naar het fotografische materiaal achtergelaten en het geheel toch een duidelijke schillerachtige aanblik meegegeven. Per decor werden er overheersende kleuren geselecteerd in functie van de gebeurtenissen die in de betrokken scène plaatsvonden.

... Het storyboard: Op basis van de gereconstrueerde decors werden er storyboards getekend en naar de monteurs gestuurd. Deze storyboards werden rechtstreeks geïntegreerd in de montage van de archieven. Zodra de duur van de scènes vastlag, gingen de animatoren met de animaties aan de slag voor de afwerking.

... De afwerking van de animaties: Toen de montage op haar einde liep, werd de laatste hand gelegd aan de animaties: duur van de verplaatsingen van de personages, aansluiting bij de archiefbeelden en vervolgens toevoeging van het geluid.

VOORBEELDEN VAN DE ANIMATIEPERSONAGES

Hieronder vindt u enkele voorbeelden van vertellers uit de serie en hun grafische evolutie voordat ze tekenfilmfiguren werden.

ALEXANDRE DELCOMMUNE [1855-1922]

Delcommune is een jonge Belgische onderhandelaar die in 1874 de boot naar Congo neemt en de overgang tussen de Portugese en de Belgische periode tijdens de 19^e eeuw belichaamt, tussen de wereld van de handel en de bezetting van de regio door Leopold II.

CHARLES MARTIAL LAVIGERIE [1825-1892]

Lavigerie is een Frans kardinaal en de oprichter van de Witte Paters. Hij voelt de enorme perspectieven haarscherp aan die Afrika het christendom biedt tijdens de laatste dertig jaar van de 19^e eeuw en vergezelt Leopold II op een beschavingsmissie die niet gespeend is van bijbedoelingen.

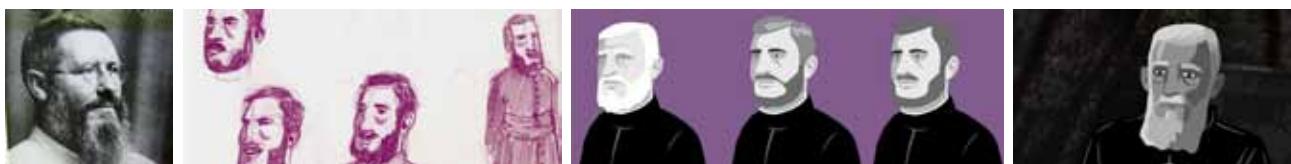
TIPPO TIP [1837-1905]

Tippo Tip, Arabisch onderhandelaar, slavenhandelaar en plantage-eigenaar afkomstig uit Zanzibar, ontmoet en helpt ettelijke Europese ontdekkingsreizigers die zijn grondgebied in Centraal-Afrika doorkruisen. Hij belichaamt precies de dubbelzinnigheid van het systeem, opgezet door Leopold II, die beweert dat hij de slavernij bestrijdt maar die zijn greep op Centraal-Afrika verstevigt door de hulp van Arabische negers zoals Tippo Tip.

JOZEF VAN WING [1884-1970]

De Jezuïet Van Wing doorkruist zo'n beetje de hele periode van Belgisch Congo, en speelt een markante rol door soms relatief progressieve standpunten in te nemen (op het gebied van onderwijs en het gebruik van talen bijvoorbeeld), maar daarbij toch de katholieke beginselen in de kolonie verspreidt. Van Wing laat ons meedromen over zijn aankomst in Afrika, en de moeilijkheden die daarmee gepaard gingen

DE VERTELLER VAN DEEL 3: LUMUMBA [1925-1961]

Het korte en bewogen leven van Patrice Lumumba (1925-1961) heeft zich voor eeuwig in het collectief geheugen gegrift op de dag van zijn tragische einde, 17 januari 1961. Hoe zag hij op dat moment de jonge Congolese natie die hij nauwelijks had zien ontluiken? Hoe zou hij nu denken over de schokken die zijn land na zijn dood tot op heden heeft beleefd? Dankzij de magie van de tekenfilmtechniek schotelt Jean-François Bastin, de scenarist van de derde aflevering ons een uiterst originele visie van Congo na 1960 voor, door van Lumumba een aandachtige waarnemer van de belangrijkste actuele gebeurtenissen te maken.

DE COLLECTIE GEDIGITALISEERDE FILMS

De films die onlangs werden gedigitaliseerd in het kader van het project Koloniale Film zijn afkomstig uit de collecties van het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika (KMMA), de Koninklijke Cinematheek van België (CINEMATEK) en van het Documentatie- en Onderzoekcentrum voor Religie, Cultuur en Samenleving (KADOC-K.U. Leuven).

Tijdens een bijzondere persconferentie die in de loop van de maand juni zal plaatsvinden in het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, zal tekst en uitleg worden gegeven bij de verschillende etappes van dit project en bij de beoogde doelstellingen voor het behoud en de opwaardering van dit waardevolle erfgoed, voornamelijk in verband met Centraal Afrika (Democratische Republiek Congo, Rwanda, Burundi).

De archieven die hiervoor werden geconsulteerd zijn onder meer de filmcollecties van VRT, RTBF en Belgavox, de fotoarchieven van het AMSAB-Instituut voor sociale geschiedenis, de KBB-Koninklijke Bibliotheek van België, de Archives et Musée de la littérature (KBR), de Archieven van de stad Brussel, van het SOMA, de Archieven van het Instituut Emile Vandervelde, van het KADOC, de Afrikaanse Archieven van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, de Archieven van het Koninklijk Paleis, de Archieven van de Witte Paters...

VOORSTELLING VAN DE LANGSPEELFILM

Het project rond deze serie zal eind 2010 uitmonden in een specifieke langspeelfilm die gebaseerd is op dezelfde principes als de 3 x 52 min : animatie, meerstemmige commentaar, archieven.

Deze film zal enkele belangrijke facetten van de geschiedenis van Congo belichten: de aankomst van de eerste Europeanen in Afrika (opstarten van de handel, religieuze verovering), de uitbuiting en de slavenhandel, de verdeling van Afrika door de grote mogendheden, de excessen van het economische winstbejag, de controle op de lokale elite, het falen van de onafhankelijkheid, de gruwelen van de dictatuur, de huidige hernieuwing van de economische en politieke bondgenootschappen.

De film zal worden opgebouwd rond een reeks taferelen die zo'n 500 jaar geschiedenis beslaan. Elk tafereel wordt becommentarieerd door een personage uit die tijd, of door twee getuigen die de gebeurtenissen vanuit tegenovergestelde oogpunten bekijken. De film verdedigt een subjectieve visie op de geschiedenis en tracht daarbij de tijdsgeest uit de betrokken periode te reconstrueren. Er wordt getracht een vergelijkend perspectief te creëren door, waar mogelijk, parallelles te trekken met andere Afrikaanse landen.

DE MAKERS

SAMUEL TILMAN

AFLEVERING 1 : DE WEDREN [1510-1908]

Artistiek directeur van de documentaire serie, regisseur van de eerste aflevering van de serie en de langspeelfilm.

De 35-jarige Samuel, van opleiding historicus, wijdt zich sinds vier jaar aan regie en productie. Als medeoprichter van Eklektik Productions is Samuel de auteur van twee documentaires die in Centraal-Afrika werden gedaaid « Mfumu Matensi, l'oncle missionnaire », « ANSS, une lutte ordinaire », en de korte fictiefilms « Voix de Garage » (die op diverse festivals in de prijzen viel) en « Nuit Blanche » (die nog wordt afgewerkt).

Tijdens zijn studie (ULB, Oxford) deed hij onderzoek naar de 19e eeuw en de koloniale geschiedenis. Met zijn doctoraatsthesis won hij de Prix de l'Académie des Sciences.

Hij is tevens mede-initiatiefnemer van het digitaliserings- en repatrieringsproject van de archieven waarvoor hij laureaat is van het Bernheimfonds.

DANIEL CATTIER

AFLEVERING 2 : DE TIJD DER ILLUSIES [1908-1960]

Daniel stortte zich zes jaar geleden op het regisseren en produceren. Hij is van oorsprong Belg en Zeloe. Na zijn kandidatuur in de rechten aan de Université libre de Bruxelles studeert hij Politieke Wetenschappen en Geschiedenis aan de School of Oriental and African Studies van de Universiteit van Londen.

Hij begint zijn carrière als assistent-researcher voor de dienst West-Afrika en Zuidoost-Azië van het Internationaal Secretariaat van Amnesty International in Londen. Daarna richt hij zich op documentaire en werkt hij als productiecoördinator en als documentalist voor Channel 4, BBC en ARTE. Hij is de maker van twee kortfilms « Paradoxes de l'Assassin » en « Africains Poids Moyens » die de prijs van de beste film in de wacht sleepte op het Sithengi Filmfestival in Kaapstad in Zuid-Afrika. De twee projecten kregen steun van de Franse Gemeenschap van België.

ISABELLE CHRISTIAENS / JEAN-FRANÇOIS BASTIN

AFLEVERING 3 : DE REUS OP LEMEN VOETEN [1960-2010]

Isabelle Christiaens is al 25 jaar regisseuse bij de RTBF. Toen ze in 1985 van het IAD kwam, begon ze haar carrière bij het televisiejournaal en maakte ze talloze reportages voor magazines als « C'est à voir », « Plein cadre », « Droit de Cité » (België, Frankrijk, Afrika, USSR, ex-Joegoslavië...).

In 1993 waagt ze zich voor het eerst aan eigen producties. Samen met Jean-François Bastin creëert ze het reportagemagazine « L'Hebdo ». Enkele jaren later doet ze dat ook met het magazine « Actuel » samen met Patrick Delamalle en in 2006 doet ze samen met Bernard Balteau de productie van de 6-delige serie « Moi Belgique » verteld door Annie Cordy. Ondertussen is ze coauteur van talloze documentaires waaronder vooral politieke portretten (François Mitterrand « Le pouvoir du temps » en « Le temps du pouvoir », « La métamorphose du pouvoir », Mobutu « Notre ami Mobutu » en « Maréchal Revoilà », « Léon Degrelle ou la Führer de vivre »...), en sociaal-historische portretten (« Missionnaires chez les Blancs », « Indépendance Cha Cha », « Je Vous Haime », « Kinshasa »...). Sommige daarvan werden bekroond op festivals.

DE PRODUCENTEN

EKLEKTIK PRODUCTIONS

Eklektik Productions bestaat sinds 2005 en bundelt de verlangens en ideeën van vier jonge Brusselse producenten die van een collectief avontuur houden: Nicolas de Borman, Samuel Tilman, Fabrizio Rongione en Stéphane Heymans die elkaar allemaal in de universiteitsbanken hebben ontmoet.

In 2006 gaat Eklektik een stap verder in zijn ontwikkeling met de productie van de tweede langspeelfilm van Joachim Lafosse « Ça rend heureux ». Prijs van de jury op het festival Premiers Plans in Angers, Publieksprijs op het festival van de Europese film van Brussel, geselecteerd op talloze festivals, waaronder dat van Locarno... www.carendheureux.com

Sindsdien ontwikkelt en produceert Eklektik Productions documentaires, waarvan verschillende over Centraal-Afrika gaan. De meest recente, « Kafka au Congo » van Marlène Rabaud en Arnaud Zajtman, zal binnenkort worden uitgezonden door de RTBF.

Naast het maken van documentaires produceert Eklektik ook kortfilms met nieuwe Belgische talenten zoals François Pirot met « Dimanche Soir », Olivier Meys met « Première Nuit à Beijing » en Christophe Hermans met « La Balancoire ».

Via de vzw Culturea hebben de oprichters van Eklektik Productions een project van formaat opgestart waarvan ze ook de coördinatie verzorgen. De doelstelling van dit project bestaat erin honderden archieffilms over de koloniale periode van Congo, Rwanda en Burundi te digitaliseren.

SELECTIEVE FILMOGRAFIE

DOCUMENTAIRES

KONGO / In afwerking 3 x 52' et 1 x 90'

Documentairreeks. Samuel Tilman - Daniel Cattier - Isabelle Christiaens - 2010

In coproductie met Off World. Met steun van de RTBF, de VRT, de CFWB, het VAF, Arte, Bruxellimages, Média, het KMMA, Belgavox, MiGroup. Reeks, gewijd aan het grootste land in Centraal-Afrika, Congo, van welk het lot hoogst ongewoon is verlopen. Deze reeks biedt een origineel en nieuw gezichtspunt op de regio, op de beschrijving van de recente historiografie en op het gebruik van animatiesequenties om docufictie te vertellen. Uitzending VRT eind mei 2010 en uitzending RTBF juni 2010.

KAFKA AU CONGO

Documentaire van Marlène Rabaud en Arnaud Zajtman - 2010

Met steun van de RTBF en de CFWB. Geselecteerd voor Visions du Réel en Vues d'Afrique - april 2010
Geselecteerd op Vision du Réel en Vues d'Afrique - April 2010. Uitzending RTBF: 28 juni 2010 om 22 uur.

HOME DELIVERY

Documentaire van Christine Tournadre - 2007

In coproductie met Speakeasy Docs.
In New York, het uithangbord van de hedendaagse technologische vooruitgang, besluiten drie vrouwen thuis te bevallen met alleen de hulp van een vroedvrouw. Met steun van de RTBF. www.homedelivery-themovie.com

MFUMU MATENSI**Documentaire van Nicolas de Borman en Samuel Tilman - 2004**

Victor Mertens, in het Congolees Mfumu Matensi genaamd, is de oudste nog levende blanke Jezuïtenmissionaris in Congo. Hij woont er al bijna vijfentachtig jaar. Het leven van Victor is een samenvatting van de dromen en desillusies van het Belgische missionarisproject. Mfumu Matensi is de visie van een jongeman op het buitengewone leven van een van de laatste getuigen van zijn generatie.

Aangekocht voor TV door : België, RFO, Frankrijk, Canada.

FICTIE / LANGSPEELFILMS**ÇA REND HEUREUX****Langspeelfilm van Joachim Lafosse - 2007**

De tweede productie van Joachim Lafosse, «Ça rend heureux» is een komedie waarin we een stad ontdekken - Brussel - en de sociale realiteit van een generatie via het relaas van een mislukte filmdraaiperiode. Met steun van de Franse Gemeenschap van België.

Uitgebracht in België in september 2006 en in Frankrijk in juni 2007.

Prijzen : Grand Prix du Jury op het Festival Premiers Plans in Angers / Publieksprijs op het Festival van de Europese film van Brussel / Officiële selectie voor Locarno... www.carendheureux.com

FICTIE / KORTFILMS**NUIT BLANCHE****Kortfilm van Samuel Tilman. In afwerking - 2010**

Bij het vallen van de nacht wordt een groep alpinisten overvallen door een storm in het hooggebergte. De leider van de groep is een jong meisje, Ariane. Een reddingsteam wordt ertop uitgestuurd om hen te zoeken. Ondertussen is de enige persoon die contact houdt met de groep een politieagent (Serge). Via de telefoon probeert hij hen gerust te stellen en hen te helpen om zich tegen de kou te beschermen. De storm gaat niet liggen en Serge beseft langzaam dat hij er misschien niet in zal slagen hen veilig door de nacht heen te loodsen... Met steun van de Franse Gemeenschap van België en de RTBF.

Uitzending door de RTBF in 2010.

LA BALANÇOIRE**Kortfilm van Christophe Hermans - 2009**

Een tankstation langs de snelweg dat is neergepoot tussen twee werelden, die van een vader en die van een moeder... Het verhaal van een jongetje dat met een schommel zit opgescheept die hij ergens zal moeten ophangen. Het is zijn schommel die hij op zijn eigen stekje mag ophangen. Maar zijn eigen stek, waar is dat eigenlijk ? Met steun van de Franse Gemeenschap van België.

Geselecteerd voor ruim twintig festivals, waaronder het kortfilmfestival van Brussel (mei 2009), Le Court en dit long à Paris (juni 2009) - Publieksprijs, Festival du film romantique de Cabourg (Juni 2009), Prijs voor de beste film en interpretatie op het FIFF, Scenarioprijs op het Festival du Film Indépendant, Auteursprijzen op Média 10/10, geselecteerd voor Belgrado, publieksprijs in Besançon....

Aangekocht door : Cinécourts, RTBF.

DIMANCHE SOIR**Court-métrage de François Pirot - 2009**

In een Brussels garagecomplex verdelen een dertigjarige Belg en een jonge Macedonische de materiële resten van een bruusk op de klippen gelopen relatie. Deze tragikomische verdeling van een pover collectief bezit vormt de aanleiding tot een explosieve woordenwisseling die zich in een verbaasd Engels voltrekt. Met steun van de Franse Gemeenschap van België.

Geselecteerd voor ruim twintig festivals, waaronder Le Court en Dit Long à Paris - Média 10/10 in Namen - Cinéma Tout Ecran in Genève - het Festival du Film Indépendant in Brussel (Prijs van de Beste Eerste Film), Festimages in Charleroi, het Belgrade Short Film Festival in Belgrado, het Internationale Kortfilmfestival van Brussel (Publieksprijs), het Festival du Film romantique van Cabourg (Prijs van de Beste Kortfilm), het Festival Juste pour rire in Montréal, het Dakino Festival Bucarest (prijs voor beste regisseur), Kortfilmfestival Leuven, het Dakino Film Festival (prijs voor de beste regisseur)...

Aangekocht door : RTBF.

OFF WORLD

Off World BVBA werd in 1995 door Eric Goossens opgericht en is een onafhankelijk productiehuis met Brussel als thuisbasis.

Off World is gespecialiseerd in de productie van documentairefilms en vergaarde de afgelopen jaren een breed palmares van geproduceerde en gecoproduceerde documentaires. Naast gevestigde regisseurs wil Off World ook jong talent de kans geven om hun projecten te ontwikkelen. Verder zet Off World zich in om de Vlaamse documentaire nog meer op de binnen- en buitenlandse agenda's te krijgen.

IN PRODUCTIE

THE LAST PASSAGE

Een documentaire van Lurre Telleria

In coproductie met RTBF (België), Moztu Filmak, ETB (Spanje), Amo Film, Histoire, France 3 (Frankrijk), met steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (België). Met ontwikkelingssteun van Media+ (aangevraagd door Moztu filmak).

KONGO

Een documentaire serie (3 x 52' & 1 x 90') van Samuel Tilman, Daniel Cattier en Isabelle Christiaens

Animatieregisseur: Bruno Wouters

In coproductie met Eklektik (BE), RTBF, ARTE, VRT-CANVAS en met steun van Wallimage/Bruxellimage (België), le Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel de la Communauté française de Belgique (België), Media programma van de Europese Gemeenschap (EU), het Vlaams Audiovisueel Fonds (België).

THE BOY IS GONE

Een film van Christoph Bohn

In coproductie met Simple Production, VRT-Canvas, RTBF (BE) en Serious Film (NL). Met steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (België) en het Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel de la Communauté française de Belgique, (België).

HOME & AWAY

Een film van Ann Van de Vyvere

In coproductie met Globe Aroma, het Kaaitheater, Margarita Production. Met steun van de Koning Boudewijn stichting (België).

IN ONTWIKKELING

HOW TO SURVIVE IN A CITY, een film van Ann Van De Vyvere

MY LIFE WITH HIV, een film van Lieven Corthouts

RUPUNUNI, een film van Christina Vandekerckhove

SENS UNIQUE, een film van Ibbe Daniels en Koen Vidal

LA TERRE AMOUREUSE, een film van Manu Bonmariage

SUR LES TRACES DE ROBERT VAN GULIK, een film van Rob Rombout

MI AMIGO, een film van Mieke Struyve

SELECTIEVE FILMOGRAFIE

2010

LEAVING MANDELA PARK

Een film van Saskia Vredeveld

In coproductie met Zeppers Film & TV, IKON, Nederlands Filmfonds, COBO-fonds, Thuiskopiefonds (Nederland) met Steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (België).

LA ROYALE HARMONIE

Een film van Manu Bonmariage

In coproductie met RTBF, met steun van le Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel de la CFWB, het Vlaams Audiovisueel Fonds (België).

ARM WALLONIË / LA TERRE PROMISE**Een film van Luckas Vander Taelen and Pascal Verbeken**

In coproductie met RTBF en VRT-Canvas, met steun van le Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel de la Communauté française de Belgique, (België) en het Vlaams Audiovisueel Fonds (België).

2009**LOOKING FOR DRAGONE** [uit de reeks Hoge Bomen II]

Een film van Manu Bonmariage / In coproductie met Canvas, met steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (België). Geselecteerd aan Festival de films du monde, Montréal, 2009.

MONSEIGNEUR LEONARD [uit de reeks Hoge Bomen II]

Een film van Mieke Struyve / In coproductie met Canvas, met steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (België).

PAUL DUJARDIN, DE LANGE MARS [uit de reeks Hoge Bomen II]

Een film van Manu Riche / In coproductie met Canvas, RTBF en Arte belgique met steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (België).

GHISLAIN LIBART, BOOMHAKKER [uit de reeks Hoge Bomen II]

Een film van Manu Riche / In coproductie met Canvas en Simple production, met steun van le Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel de la Communauté française de Belgique, het Vlaams Audiovisueel Fonds (België).

GLENN AUDENAERT, DE SUPERFLIK [uit de reeks Hoge Bomen II]

Een film van Steve Thielemans / In coproductie met Canvas, met steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (België).

ARNE QUINZE, CREATOR OF ATMOSPHERE [uit de reeks Hoge Bomen II]

Een film van Tim De Keersmaecker / In coproductie met Canvas, met steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (België).

2008**MY FUTURE**

Een film van Lieven Corthouts / Met steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds en DGOS (België).

2007**TUSSEN HEMEL EN AARDE**

Een film van Frank van den Engel en Masha Novikova / In coproductie met Zeppers Film & TV, IKON, met steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (België).

2006**4 ELEMENTS**

Een film van Jiska Rickels / Een Fu Works productie in coproductie met NPS, Nederlands Film Fonds, YLE, Off World en Canvas. Openingsfilm IDFA December 2006.

JOHAN VERMEERSCH – DE PRESIDENT [uit de reeks Hoge Bomen]

Een film van Manu Riche / In coproductie met Canvas, met steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (België).

PANAMAJUMBO [uit de reeks Hoge Bomen]

Een film van Elise Nys / In coproductie met Canvas, met steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (België).

FERNAND HUTS – DE KOOPMAN [uit de reeks Hoge Bomen]

Een film van Manu Riche / In coproductie met Canvas, met steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (België).

WAREGEM KOERSE [uit de reeks Hoge Bomen]

Een film van Mieke Struyve / In coproductie met Canvas, met steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (België).

2005**STEVE STEVAERT – DE POLITICUS** [uit de reeks Hoge Bomen]

Een film van Manu Riche / In coproductie met Canvas, met steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (België), released in 2005.

HUUB BROERS - DE BURGEMEESTER [uit de reeks Hoge Bomen]

Een film van Manu Bonmariage / In coproductie met Canvas & RTBF, met steun van het VAF, released in 2005.

BIJLAGEN

SAMUEL TILMAN **23**

DANIEL CATTIER **24**

ISABELLE CHRISTIAENS **25**

JEAN-FRANÇOIS BASTIN **26**

EKLEKTIK PRODUCTIONS **27**

SAMUEL TILMAN

Direction artistique de la série documentaire et réalisation de l'épisode 1 : La course éffrénée, et du long-métrage.

Historien de formation, 35 ans, Samuel se consacre depuis quatre ans à la réalisation et la production.

Cofondateur d'Eklektik Productions, Samuel est l'auteur des documentaires « Mfumu Matensi, l'oncle missionnaire », « ANSS, une lutte ordinaire », et des courts métrages « Voix de Garage » (primé dans plusieurs festivals) et « Nuit Blanche » (en finition).

Au cours de son parcours académique antérieur (ULB, Oxford), ses travaux de recherche ont porté sur le XIXe siècle et l'histoire coloniale. Sa thèse de doctorat a obtenu le Prix de l'Académie des Sciences.

Il est également co-initiateur du projet de digitalisation et rapatriement des archives pour lequel il est lauréat de la Fondation Bernheim.

RÉALISATION

2010 KONGO, série documentaire de 3 épisodes de 52 min et 1 épisode de 90 min, Eklektik Productions.

Docu-fiction consacré à l'histoire des relations entre le Congo, la Belgique et le reste du monde - du XIXe siècle à aujourd'hui.

2010 Nuit Blanche, court-métrage en finition.

2007 Voix de Garage, court-métrage de fiction, Eklektik Productions.

Prix du meilleur Premier Film au Festival du Film Indépendant de Bruxelles.

Sélectionné au Festival « Le Court en Dit Long » à Paris ; Cinéma Tout Ecran (Genève) ; Media 10/10 (Namur) ; Festimages (Charleroi) ; FEC Reus (Espagne) ; Belgrade Documentary and Short Film Festival, Fête du Cinéma Belge, Festival International du Court-métrage de Bruxelles (*Prix du Public*), Festival de Cabourg (*Swann d'or*), Festival Juste pour rire à Montréal...

2006 ANSS, Une lutte Ordinaire, documentaire, 52 minutes, Eklektik Productions.

Fondation Aedes, DGCD. Portrait d'une association de femmes vivant avec le sida à Bujumbura, au Burundi.

Ventes RTBF-TV5,

2004 Mfumu Matensi, l'oncle missionnaire, documentaire, 52 min, Eklektik Productions, CBA, Belgavox, le Fil Brun.

Victor Mertens, Mfumu Matensi de son nom congolais, est le plus vieux missionnaire jésuite blanc encore en vie au Congo. Mfumu Matensi est le point de vue d'un jeune homme sur le destin hors du commun d'un des derniers témoins de sa génération. Festival international d'Amiens, Festival International de Namur, Festival international du film indépendant de Bruxelles, Festival FIPA, Rétrospective Henri Storck (Musée du Cinéma).

Ventes télévisuelles : Belgique, France, Canada, RFO.

SCÉNARIO

2006 Ça rend heureux, coscénariste, long métrage de Joachim Lafosse.

Deuxième réalisation de Joachim Lafosse après un premier long-métrage « Folies privées » très remarqué, « ça rend heureux » nous fait découvrir une ville - Bruxelles - et la réalité sociale d'une génération à travers l'histoire d'un tournage fauché. Festival de Locarno - sélection officielle, *Prix du Public* au Festival International de Bruxelles, *Grand Prix du Jury* au Festival Premier Plan à Angers, Festivals de Téhéran, Rouen, Moscou, Braunschweig, Cabourg, Ouidah, Bourges, Mons, Iran, Canada...

PRODUCTION

Sélectionné pour « Producers on the move » Cannes 2007

2006 Ça rend heureux, long-métrage de Joachim Lafosse

2007 Un aller simple ?, documentaire de Cathy Minjung, 2007

2007 Home Delivery, documentaire de Christine Tournadre, en coproduction avec Speakeasy Docs, 2007
Vente RTBF.

2008 Première Nuit, court-métrage d'Olivier Meys. Tournage fin janvier, 2008

2008 Dimanche Soir, court-métrage de François Pirot. Tournage en 2008

DANIEL CATTIER

Réalisateur de l'épisode 2 : Les grandes illusions

De formation universitaire, Daniel Cattier s'est lancé dans la réalisation il y a cinq ans. Il travaille comme coordinateur de production ainsi que documentaliste pour Channel 4, BBC et ARTE.

En 2005, il réalise un court-métrage *Africains Poids Moyens*. Le film est sélectionné dans plusieurs festivals dont le Fespaco, le Festival international de Locarno, le New York African Film Festival et remporte le prix du meilleur film au Festival du film Sithengi à Cape Town en Afrique du Sud ainsi qu'un prix coup de cœur au Festival international d'Amiens.

Il vient de terminer son deuxième court-métrage *Paradoxes de l'Assassin*.

Les deux court métrages ont été soutenus par la Communauté française de Belgique.

L'histoire personnelle de Daniel est fortement liée avec celle de l'Afrique. Belge, né de mère zouloue ayant vécu sous le régime ségrégationniste de la Rhodésie du Sud, il a passé une partie de son enfance dans la Guinée Conakry de Sékou Touré et il est l'arrière petit-fils de Félicien Cattier. Félicien s'est insurgé contre le zoo humain congolais durant l'exposition universelle de 1897 et s'opposa farouchement à la gestion abusive de l'Etat indépendant du Congo, propriété de Léopold II. Son ouvrage, « Etude sur la situation de l'Etat indépendant du Congo », 1906, fut à l'origine de l'annexion du Congo par l'Etat belge. Il dirigea, par la suite, la Société Générale de Belgique et les principales sociétés coloniales du groupe dont l'Union Minière, la Forminière et la Banque du Congo belge. Ses origines mixtes euro-africaines stimulent son intérêt pour l'Histoire et le conduisent à vouloir l'explorer sous un angle original qui en restitue l'essence, la complexité et le paradoxe.

Daniel réalise des publicités, des reportages TV, des films institutionnels et fait aussi du storyboarding. Son dernier projet en date est *Simon Koniansky* de Micha Wald.

ISABELLE CHRISTIAENS

Réalisatrice de l'épisode 3 : Le géant inachevé

Isabelle Christiaens est réalisatrice depuis 25 ans à la RTBF. Sortie de l'IAD en 1985, elle a commencé sa carrière au Journal télévisé et a réalisé de nombreux reportages pour des magazines comme « C'est à voir », « Plein cadre », « Droit de Cité » (Belgique, France, Afrique, URSS, Ex-Yougoslavie...)

En 1993, premier passage à la production. Elle crée avec Jean-François Bastin le magazine de reportages « L'Hebdo ». Quelques années plus tard, ce sera la création du magazine « Actuel » avec Patrick Delamalle et en 2006 la production avec Bernard Balteau de la série de 6 épisodes « Moi Belgique » racontée par Annie Cordy.

Entre-temps, elle sera co-auteur de nombreux documentaires notamment des portraits politiques (François Mitterrand « Le pouvoir du temps » et « Le temps du pouvoir », « La métamorphose du pouvoir », Mobutu « Notre ami Mobutu » et « Maréchal Revoilà », « Léon Degrelle ou la Führer de vivre »...), socio-historiques (« Missionnaires chez les Blancs », « Indépendance Cha Cha », « Je Vous Haime », « Kinshasa »...). Certains d'entre eux ont été primés dans des festivals.

2010	A propos de Na wewe (en montage sur le Burundi)
2007-2009	Léon Degrelle ou la Führer de vivre (avec Philippe Dutilleul et Korentin Falch'un)
2006-2007	Documentaire en préparation sur Annie Cordy
	Bye Bye Belgium - réalisation de certaines séquences et coproduction avec Jean Libon, Prix Festival des quatre écrans - Moustique d'or
2003	Les Dubié-Dubié : je dirais même plus ! (54')
2002	Kinshasa , série TV « Ecume des villes » (53')
2001	Je Vous Haime – Documentaire (90') - Mention spéciale Festival de Montréal 2004 Bruxelles , série TV « Ecume des villes » (52')
2000	Indépendance cha cha (60') - Belgique-Congo
1999	Histoires d'en sortir (56') - Belgique (avec Mariane Klaric)
1998	Missionnaire chez les Blancs (63') - Belgique-Congo
1997	Notre ami Mobutu (60') - Film d'archives
1995	La dernière carte (60') - Burundi - Prix du festival Cinéma et droits de l'homme à Ernstein 1996
1994	Les survivants (28') - Rwanda (avec Elisabeth Burdot) Prix du reportage d'actualités au festival du scoop et du journalisme d'Angers Maréchal revoilà ! (60') - Zaïre
	Le rêve évanoui (30') - Burundi
1992	Loin de Moscou (60') (avec Jean-Marie Chauvier) - Grand Prix de l'information au concours CTF
1993	Après la tempête (45') - Koweit (avec Elisabeth Burdot)
1990-1991	François Mitterrand : le pouvoir du temps – le temps du pouvoir (2 x 52') (avec Hugues Le Paige et Jean-François Bastin)
1986	Lumières sur l'oubli (100') – Film d'archives (avec Hugues Le Paige)

JEAN-FRANÇOIS BASTIN

Scénariste et réalisateur de l'épisode 3 : *Le géant inachevé*

Journaliste, reporter, puis réalisateur de films documentaires à la RTBF de 1975 à 2003. Nombreux reportages en Afrique, au Proche-Orient et en Europe orientale. Création du magazine L'Hebdo en 1993. Nombreux documentaires (filmographie ci-dessous), notamment en collaboration avec Isabelle Christiaens, Hugues Le Paige et Wilbur Leguebe. Trois livres : Le phénomène Libre Belgique, Les Gueux du stade, La dernière scène. Collaborations à la presse écrite : La Cité, La Wallonie, Le Ligueur, Le Monde diplomatique, La Revue nouvelle, Politique.

2003	<i>Les Dubié-Dubié : je dirais même plus !</i>
2003	<i>Regards sur guerre</i>
2002	<i>Kinshasa</i> (pour la collection L'écume des villes)
2001	<i>Je Vous Haime</i>
2001	<i>Bruxelles</i> (pour la collection L'écume des villes)
2000	<i>Indépendance cha cha</i>
1999	<i>Autopsie d'une enquête</i> , avec Wilbur Leguebe
1998	<i>Missionnaire chez les Blancs</i>
1997	<i>Notre ami Mobutu</i>
1995	<i>La dernière carte</i>
1995	<i>François de Jarnac</i> , avec Hugues Le Paige
1994	<i>Maréchal revoilà !</i>
1994	<i>Le rêve évanoui</i>
1994	<i>L'insoutenable liberté de la presse</i> , avec Pierre Stine
1993	<i>La métamorphose du pouvoir</i> , avec Hugues Le Paige
1993	<i>Au bout de l'exil</i>
1992	<i>La Macédoine de Mélina</i>
1992	<i>Ailleurs au Congo - Les orphelins du Katanga</i> , avec Jean-Michel Germys
1991	<i>Le léopard blessé</i>
1990-1991	<i>François Mitterrand : Le pouvoir du temps - Le temps du pouvoir</i> , avec Hugues Le Paige
1990	<i>PCF : L'optimisme de la volonté</i>
1989	<i>La longue marche des Barundi</i> , avec Jean-Jacques Péché
1985	<i>Kin 85</i> , avec Didier Lannoy
1985	<i>Escale à Gao</i> , avec Didier Lannoy

EKLEKTIK FILMOGRAPHIE

DOCUMENTAIRE

KONGO

En finition 3 x 52' et 1 x 90'.

Série documentaire. Samuel Tilman - Daniel Cattier - Isabelle Christiaens. 2010

En coproduction avec Off World. Avec l'aide de la RTBF, de la VRT, de la CFWB, du VAF, de Bruxellimages, de Média, d'Arte, du Musée Royale d'Afrique Centrale, de Belgavox, de MiGroup.

Série consacrée à la colonisation du plus grand pays d'Afrique centrale, le Congo, dont le destin fut hors du commun. Cette série offre un éclairage original et neuf sur la région, en puisant dans l'historiographie récente et en recourant aux procédés de docu-fiction en animation. Diffusion VRT 25 mai, 1er Juin et 8 juin. Diffusion RTBF courant du mois de juin 2010.

KAFKA AU CONGO

Documentaire de Marlène Rabaud et Arnaud Zajtman. 2010

Une enquête rigoureuse sur la corruption quotidienne et la jurisprudence grotesque en République démocratique du Congo. Avec l'aide de la RTBF et de la CFWB. Sélectionné à Vision du Réel et à Vues d'Afrique - Avril 2010.

LIQUIDATION TOTALE

Documentaire de Hélène Vayssières - 2009

A travers l'histoire de la reprise, puis de la fermeture de l'usine Samsonite de Hénin-Baumont établie près de Lille, la réalisatrice nous propose de faire le portrait interpellant d'une facette de notre économie mondialisée. Avec l'aide de France 3 et la RTBF.

BUCAREST TD 21

Documentaire de An Shiltz et Charlotte Grégoire - 2010 (En développement)

Le film retrace la vie d'un immeuble bucarestois, véritable témoin des répercussions sociales et économiques d'une société roumaine en pleine transition. Il évoque les histoires qui l'animent ou l'ont animé et ses habitants (quasi tous propriétaires). Dans cette invitation au huis clos, le spectateur découvre des personnages avec leur histoire, leur mode de vie, leur propre décor, mais aussi leur quotidien de propriétaire: les factures à payer, les tuyaux à réparer, l'administrateur mafieux, les voisins bruyants, les réseaux de solidarité qui se trament. Le film décrit des histoires de vie très concrètes, telles qu'elles sont vécues aujourd'hui à Bucarest.

UN ALLER SIMPLE

Documentaire de Cathy Min Jung - 2007

Un mariage traditionnel coréen peu banal est célébré à Séoul. Celui de Tanguy, coréen adopté en Belgique et Sun Young, jeune femme coréenne. Un mariage qui réunit deux cultures. Ce retour singulier aux sources est pour la réalisatrice, invitée au mariage, l'occasion de faire le point sur sa propre adoption et de partir à la recherche de sa mère, dont elle ne parvient pas à retrouver à la trace. Avec l'aide de la Communauté Française et du CBA. 2007

HOME DELIVERY

Documentaire de Christine Tournadre - 2007

En coproduction avec Speakeasy Docs.

A New York, vitrine de l'avancée des technologies contemporaines, trois femmes décident d'accoucher à domicile avec la seule assistance d'une sage-femme. Avec l'aide de la RTBF. www.homedelivery-themovie.com

ANSS, UNE LUTTE ORDINAIRE

Documentaire de Samuel Tilman - 2006

Portrait d'une association de femmes vivant avec le sida à Bujumbura, au Burundi. Ce film documentaire montre les activités quotidiennes de cette association, ses succès et ses difficultés dans sa lutte contre le Sida. Il est réalisé à la demande de la Fondation Aedes. Avec l'aide de la DGCD. 2006.

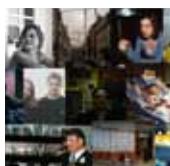

MFUMU MATENSI

Documentaire de Nicolas de Borman et Samuel Tilman - 2004

Victor Mertens, Mfumu Matensi de son nom congolais, est le plus vieux missionnaire jésuite blanc encore en vie au Congo. Il y vit depuis près de soixante-cinq ans. La vie de Victor synthétise les rêves et les désillusions du projet missionnaire belge. Mfumu Matensi est le point de vue d'un jeune homme sur le destin hors du commun d'un des derniers témoins de sa génération.
Ventes télévisuelles: Belgique, RFO, France, Canada.

FICTION LM

3 FAMILLES

Long-métrage de Savina Dellicour - 2010

Ecrit par Savina Dellicour et Fabrizio Rongione. En écriture.

Un soir d'automne dans un hôpital bruxellois, une vieille femme se meurt. Autour d'elle, sa famille se déchire et semble oublier qu'ils ne la reverront plus jamais. Pendant ce temps-là, aux soins intensifs, des parents retrouvent leur enfant qui a été renversé par une voiture, et plus loin, de son lit, un père se réconcilie. Comment en sont-ils arrivés là? Pendant 48 heures, ces trios familles ont voir les fils de leurs vies s'entremêler et ils ne seront plus jamais les mêmes.

ÇA REND HEUREUX

Long métrage de Joachim Lafosse - 2007

Deuxième réalisation de Joachim Lafosse, «Ça rend heureux» est une comédie qui nous fait découvrir une ville - Bruxelles - et la réalité sociale d'une génération à travers l'histoire d'un tournage fauché. Avec l'aide de la Communauté française de Belgique. Sortie en Belgique en Septembre 2006 et en France en Juin 2007.

Prix : présenté dans plus de trente festivals. Grand Prix du Jury au Festival Premiers Plans à Angers / Prix du Public au Festival du film européen de Bruxelles / Sélection officielle à Locarno. www.carendheureux.com

FICTION CM

NUIT BLANCHE

Court-métrage de Samuel Tilman - 2010 (en finition)

A la tombée de la nuit, une cordée d'alpinistes est piégée par la tempête en haute montagne. A leur tête, une jeune fille, Ariane. Un peloton de secours en montagne est envoyé à leur recherche. Avec l'aide de la Communauté Française de Belgique et de la RTBF. Diffusion RTBF courant 2010.

LA BALANÇOIRE

Court-métrage de Christophe Hermans - 2009

Une station-essence autoroutière plantée entre deux mondes, celui d'un père et celui d'une mère... L'histoire d'un petit garçon encombré d'une balançoire qu'il faudra bien fixer quelque part. C'est sa balançoire, à lui. Mais c'est où, chez lui, justement ? Avec l'aide de la Communauté française de Belgique.

Sélectionné dans plus de vingt festivals, dont le Festival du court-métrage de Bruxelles (mai 2009), au Court en dit long à Paris (Juin 2009) - Prix du Public , Festival du film romantique de Cabourg (Juin 2009), Prix du meilleur film et d'interprétation au FIFF, Prix du scénario au Festival du film indépendant, Prix des auteurs à Media 10/10, sélectionné à Belgrade, Prix du public à Besançon... Vente Cinécourts et RTBF.

DIMANCHE SOIR

Court-métrage de François Pirot - 2009

Jeune trentenaire, Marc vit à la campagne avec sa femme Sylvie. Instituteur fraîchement nommé, il rénove une maison, dans laquelle il a le projet d'élever avec son épouse leurs futurs enfants. Mais cette stabilité et ces projets ne le rassurent pas, bien au contraire. Vente France 2.

PREMIÈRE NUIT

Court-métrage d'Olivier Meys - 2008

Porté par ses sentiments, François, un jeune homme confiant et un peu inconscient vient rejoindre une jeune femme à Beijing pour vivre avec elle. Mais elle, Dan Dan, n'est pas encore prête à s'engager avec lui. Cette « première nuit » sera bien différente de celle que François avait (trop) imaginée. Face à Dan Dan, François va comprendre la difficulté et la brutalité de ce tournant... Avec l'aide de la Communauté Française de Belgique.

Sélectionné au festival le Court en dit long à Paris (Juin 2009), au Festival du film romantique de Cabourg (Juin 2009), au Festival de ciné de Huesca (Juin 2009), Fiff (Octobre 2009).

VOIX DE GARAGE

Court-métrage de Samuel Tilman - 2007

Dans un complexe de garages bruxellois, un trentenaire belge et une jeune macédonienne se partagent les restes matériels d'une vie de couple brusquement interrompue. Cette répartition tragi-comique d'un patrimoine collectif dérisoire est le prétexte à une altercation explosive, rythmée par un anglais approximatif. Avec l'aide de la Communauté française de Belgique. Festival Le Court en Dit Long à Paris - Média 10/10 à Namur - Cinéma Tout Ecran à Genève - Festival du film indépendant à Bruxelles (Prix du Meilleur Premier Film), Festimages à Charleroi, Belgrade Short Film Festival à Belgrade, Festival international du court-métrage de Bruxelles (Prix du Public), Festival du film romantique de Cabourg (Prix du meilleur court-métrage), Festival Juste pour Rire à Montréal, Dakino Festival, Festival de Leuven, Dakino Film Festival (Prix du meilleur réalisateur)

THÉÂTRE

ON VIT PEU MAIS ON MEURT LONGTEMPS

Texte de Samuel Tilman et Fabrizio Rongione. Crédit - 2009

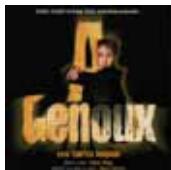

«Tout va mal, la planète se réchauffe, les forêts disparaissent, les rivières sont polluées, l'air devient irrespirable, on ne sait plus ce qu'on mange ! Et pendant ce temps-là, je sais toujours pas où je vais partir en vacances...»

Avec beaucoup d'humour, le nouveau seul en scène de Fabrizio Rongione décrit les nouveaux défis de l'homme moderne. Sur le ton de la comédie, il épingle avec jubilation les paradoxes quotidiens de la globalisation : pourquoi les nouveaux prophètes verts prennent-ils continuellement l'avion ? est-il possible de vivre sans voiture ? que penserait un paysan du Moyen Age s'il nous voyait courir sur un tapis roulant ? Comme dans *A Genoux*, son spectacle précédent, plusieurs personnages hauts en couleur rejoindront Fabrizio sur scène pour nous donner leur point de vue sur la question.

À GENOUX

Seul en scène de Fabrizio Rongione. Texte de Samuel Tilman et Fabrizio Rongione - 2002

Jacopo, un jeune immigré italien, est en proie aux pires difficultés depuis qu'une douleur tenace est venue se loger dans ses genoux. Face à l'absence de réponses de la médecine traditionnelle, Jacopo est forcé de se confronter aux vraies raisons de ses souffrances.

Prix du Théâtre 2002, *A Genoux* oscille tour à tour entre le rire et l'émotion, 2002.

PROJET RAPATRIEMENT D'ARCHIVES FILMÉES

Eklektik a initié et coordonne un projet qui consiste à sauvegarder et digitaliser plusieurs centaines de films d'archives coloniaux.

Ces films seront ensuite rapatriés en Afrique Centrale. Sur base de ces films, un réseau d'études interuniversitaire sur la mémoire coloniale étudiera ces sources historiques.

Le projet bénéficie du soutien du Ministère des Affaires Etrangères Belge, de la DGCD et de la Loterie Nationale. En collaboration avec les Fonds d'archives du Musée Royal d'Afrique Centrale, de la Cinémathèque Royale et du Kadoc (KUL). Au niveau universitaire, le projet est mené avec les universités de Kinshasa, Butare, Bujumbura, l'ULB, la KUL, le MRAC et les FUSL. Le projet a débuté en Janvier 2008 et porte sur 3 ans.

